Curs 6

Dec. 2019

Funcții Labview pentru prelucrarea sunetelor

Prof.dr.ing. Iulian Lupea, UTCluj

1. Noțiuni despre placa de sunet PS

O placă de sunet/ placă audio (**sound card/audio card**) este o componentă a calculatorului condusă de programe, permițând manipularea

semnalelor audio și intrări/ieșiri de semnale audio.

Placa audio poate fi:

*integrată în placa de bază sau

*o extensie/placă conectată prin PCI, ISA, USB, PCMCIA, PCExpress etc.

Placa de Sunet are conectori/ porturi:

1. "**line in"** Light blue pentru semnal provenit de la <u>casetofon</u> (cassette tape recorder). Semnalul este digitizat și memorat pe HDisk și eventual procesare ulterioară.

2. **intrare pentru** <u>microfon</u> extern **Pink** printr-un (microphone jack) folosit pentru înregistrare mesaj sonor și eventual recunoașterea vorbirii.

3. ieșire pentru <u>căști</u> (headphone jack) Lime green pentru ascultare de

MP3s, DVDs sau alte fișiere audio în mod privat.

Calitatea difuzoarelor este dată de:

Frequency response, Total Harmonic Distortion (THD) și Watts. 4. conector pentru interfața MIDI /digital Musical Instrument Digital Interface

Gold/Grey este standard pentru reprezentare și transmitere de sunete digitale.

5. ieșire pentru difuzoare spate stereo Black

PS poate manipula fișiere .wav, .<u>mp3</u> și .cda sau alte formate. PlacaSunet are drivere și soft propriu.

Placa de Sunet conține 2 convertoare:

• unul ADC (analog to digital) = conversie semnal analogic de la microfon în semnal digital pentru prelucrare ulterioară în calculator și

• unul **DAC** <u>digital-to-analog</u> care convertește semnalul din format digital în format analogic pentru alimentarea unui amplificator, căști etc. (prin intermediul unui conector TRS sau RCA).

Plăci de sunet	Frecvența de eșantionare	Rezoluția
	(sampling rate)	biți per eșantion
comune	44.1 kHz sau 48 kHz	16
performante	96 kHz sau chiar 192 kHz	24

Paleta "Sound" din Labview conține funcții pentru gestionarea plăcii de sunet $\rightarrow$

2. Funcții pentru *ACHIZIȚIE* de sunet prin PlacaSunet (convertorul ADC)

2.1. Lanțul funcțiilor de bază pentru achiziție de sunet:

🛱 Graphics & Sound

Programare an1, MTR+Mec, Prof. Iulian Lupea, UTCluj

Sound out

Sound in

Microphone

MIDI / Game por

> <mark>SI</mark>	Config	.vi :	pregătește p	placa	de sunet	pentru	achiziție,
-------------------	--------	--------------	--------------	-------	----------	--------	------------

alocă **buffer RAM** de memorie intermediar ex:

8192 bytes, apoi trimite datele in buffer intermediar de memorie.

number of samples/ch specifică numărul de eșantioane/ pe canal care se alocă în buffer. sample mode=

Finite Samples (VI achizitionează numărul de eșantioane specificat și se oprește) *Continuous Samples* = achiziție continuă (funcția SI Read.vi se va apela repetitiv). device ID=0 implicit → număr dispozitiv achiziție (placa sunet)

sound format=propune format sunet (structură de date):

1) rata eşantionare:	44100 eş/sec (Hz),	
	22050 (implicit),	sound format
	11025,	22050 sample rate (S/s)
2) nr. canale de achi	ziție:	2 number of channels
1(mon	o) /	16 bits per sample
2(stere	0),	
2) $0/1(1;4;)$		

3) 8/16 biți/eșantion

- biți necesari pentru memorarea unui eșantion (16=implicit).

Obs:

11.025 kHz și 22.05 kHz sunt frecvențe de eșantionare folosite în fișiere WAV.

44.1 kHz sampling rate și 16 bits per sample sunt comune pentru compact disc digital audio (<u>CD-DA</u>). Frecvența de eșantionare de 44.1kHz este folosită și de formatul <u>MP3</u> (standard Sony).

88.2 kHz și 176.4 kHz frecvențe de eșantionare înalte folosite in DVD-Audio

Funcția returnează:

task ID= generează număr de identificare task error out = conține un cluster cu 3 câmpuri: status (tip boolean) = TRUE dacă a apărut o eroare, False altfel, code (tip numeric intreg)= codul erorii apărute dacă status = true, source (şir de caractere)=specifică sursa erorii sau atenționării

error out	t	
status 🖋	code d0	
source		•
		+

SI Read.vi: transferă/citeşte datele din buffer RAM în memoria calcul. tablou de waveforms; Intrări:

generat eroarea.

= şirul reprezintă numele nodului care a

number of samples/ch: specifică numărul de					
eşantioane/pe channel	de citit din buffer, la o citire				
Returnează:					

Sound Input Read.vi

number of samples/ch task ID error in (no error) timeout (sec)

data = array of waveforms fiecare waveform=semnal de pe un canal, conține: t0=timp start, dt=1/ rata eșantionare (de exemplu Fs=22050 Hz),

Y=tablou eşantioane în interval [-1, +1] dacă tipul este DBL sau SGL

> SI Clear.vi: eliberează memoria de sarcina de achiziție, inclusiv bufferul alocat.

2.2. Aplicatie #1. Achizitie sunet un timp finit (1 sau 2 canale) Acquire Sound (de la sound device) Paleta Sound/ Funcția predefinită:

este șters automat taskul după achiziția semnalului. ⇒

2.3. Aplicație #2. Achiziție timp nedefinit (continuă)

Continuous sound input.vi / 2 canale => Raw Data = 1D array of waveform

LabVIEW 2010/examples/sound2/sound2.llb/Continuous Sound Input.vi

La o ciclare achiziționează și afișează 5000 eșantioane.

Ciclul se OPRESTE dacă: 1.apare eroare sau

2.se apasă STOP

Fig.5 Lview ver.2010. Ex. achiz. continuă PlacaSunet: 1=configurare, 2=citire din buffer, 3=Clear;

Teme:

1. Se adaugă calcul putere spectrală a semnalului,

- se alege fereastra Hanning,

- averaging parameters $\rightarrow$

2. Se repetă prelucrarea

precedentă folosind numai un canal (din tabloul de forme de undă se selectează prima formă de undă...)

Vector

2

Programare an1, MTR+Mec, Prof. Iulian Lupea, UTCluj

Se măsoară frecvențele unor sunete:

diapazon, pahar sticlă, instrument muzical, bătut din palme etc. (se vor folosi cursori asociați graficelor)

Aplicație: Măsurare frecvențe Xilofon 12 lamele metalice (prima lamelă C5)

Frecvențe măsurate asociate vârfurilor din puterea spectrală

C5	D	Е	F	G	А	B	C6	D	Е	F	G
527	589	663	701	785	883	988	1049	1179	1322	1402	1569

OBS:

1. Fs =2000es/s iar Nr. es / ch =4000 => un ciclu se face la 2 secunde deoarece SI Read.vi așteaptă 2 sec. ca să primească 4000 eș. deoarece sunt preluate numai 2000 eș. pe secundă de la convertor; cele 4000 eșantioane vor intra în PowerSpectrum. Spectrul este actualizat odată la 2 secunde (deci rar) iar df=0.5Hz, iar lățimea spectrului este 0-1000Hz.

2. Dacă Fs =4000 eş/s iar Nr. eş / ch = $2000 \Rightarrow n 0.5$ secunde vin cele 2000eş la SI Read.vi şi apoi sunt trimise la PowerSpectrum. Deci vor fi 2 cicluri pe secundă, df=2Hz şi spectrul este actualizat de două ori /s; lățimea spectrului este 0-2000Hz

Pentru orice Fs şi Nr. es / ch frecvenţa tonului (diapazon) este corect determinată.
 df=Fs/N unde Fs este frecvenţa de eşantionare iar N este numărul de eşantioane analizate deodată.

Frecvența maximă din spectrul rezultat $f_{max} = N/2*df = Fs/2$.

APLICATIE #1 generare: LabVIEW 2010\examples\sound2\sound2.llb\ Generate Sound_verMai2015.vi

Programare an1, MTR+Mec, Prof. Iulian Lupea, UTCluj

1.Configurarea Plăcii Sunet pt.: generare de sunet în mod continuu, Number of samples/Channel=5000 es 5000 440.00 = (marime buffer RAM) ** = #es generate de *Sine Waveform.vi* ample rate Sound Format= structură cu 3 câmpuri: 1.sampling rate=44100 es/s (rata de generare =44100 es. pe sec.) **setează și Sine Waveform.vi 2.canale=2 (se generează pe ambele canale, stereo), 3.bits per sample=16 bits (valoarea esantionului se reprezintă pe 16 biți). 2.CASE : selectează tipul semnalului de ieșire. Ex: Sine Waveform.vi: 0.0025 0.00 - semnalul are frecventa=440Hz si amplitudinea =1 Structura sampling Info a funcției Sine Waveform : initial (0,0) și se modifică la (44100 es/s, 5000 es) pentru a coincide cu setarea plăcii de sunet. Semnalul sinusoidal ar conține 440 perioade dacă ar conține 44100 eșantioane dar fiind numai 5000 es. va fi alcătuit din proportional mai puține perioade de sinus: 44100 es ... 440 cicluri (Hz) x=440* 5000 / 44100 = 49.88 cicluri 5000 es ... x cicluri și va dura proporțional mai puțin de o secundă: 44100 eş ... 1 sec. 5000 eş ... y sec. y = 5000 / 44100 = 0.113 secunde. * ciclul while asigură prin generare repetitivă continuu semnal pentru Sound output write.vi 3. Sound Output Write= generează sunet de 49.88 cicluri timp de 0.113 secunde prin convertorul digital-analogic spre difuzor 4.Se afişează semnalul în panoul frontal 5. Se repetă pașii 2,3,4 (ciclul While) până la apăsare Stop sau eroare: STOP if True 8.82 ciclări pe secundă (=44100/5000) * 44100eş trebuie generate pe sec. dar câte 5000eş la o ciclare 8.82 ciclări While *49.88 perioade sinus $\rightarrow$ 440 perioade sinus pe secundă 6. Se șterge sarcina de scriere la Placa de Sunet apelând SO Clear.vi. Inlocuiți controlul frecvență cu Horizontal Slide, setați limitele la 200Hz și 10kHz. Ascultați în căști tonuri de frecvența dorită în cadrul limitelor stabilite. 5000 es contin 49.88 perioade

Fig. Sine waveform.vi: 49.88 cicluri compuse din 5000eş la frecvenţa 440 Hz

APLICAȚIE #2 generare: Tablou de 2 waveforms (2 canale) -> Sound Output Write.vi * sunt generate cu Simulate Signal.vi două forme de undă:

Sine + noise $\rightarrow$ canal 0

Square + noise $\rightarrow$ canal 1

* fiecare waveform contine 3000 esantioane scrise la Sample rate: 44100 Hz =>

=> durată waveform= 0.068sec, $\left(\frac{1}{44100} \cdot 3000\right)$

* SoundOutputWrite.vi primește tabloul de 2 forme de undă (generat cu build array) pentru 2 canale

* afișarea în PF este cu zoom pe durata 0...0.01 sec. pentru a distinge semnalele,

* dacă se reduce Sampling Rate de la 44100 la 22050 sunetul generat va dura mai mult și se va auzi un <u>ton mai jos</u> deoarece același semnal (și număr de eșantioane) este trimis la Placa de sunet cu o rată mai mică. Obs:frecvența generată se schimbă deoarece nu este corelare între SO Config.vi/ Sound Format și generarea semnalelor (acestea nu folosesc Sampling Info (Fs, #s))

* În fereastra '*Generated Sound 2 forme de unda*' se afișează aceleași semnale fiindcă semnalele generate de funcțiile Simulate signal.vi sunt aceleași.

*Semnalul dreptunghiular se aude în difuzorul de pe primul canal iar semn. sinusoidal la difuzorul conectat canalului al doilea.

*volumul la difuzoare se reglează prin funcția SO Set Volume.vi (în limitele 0...100) și prin amplitudinea funcțiilor periodice în intervalul 0 și 1. Dacă amplitudinea semnalului sinusoidal crește peste 1 volumul nu crește.

	🛱 Files				
4. Fișiere	11 \$\$\$	11			
	Simple R	Simple			
	0 🕅	?	ф¢́ П	P	×
	Open	Info	Read	Write	Close

4.1. Exemplu: Funcția Play Sound File.vi

trimite un fișier .wav (chimes.wav) salvat pe disc $\rightarrow$ la placa de sunet (boxe) Lime green. Programare an1, MTR+Mec, Prof. Iulian Lupea, UTCluj

4.2. Conținutul fișierului .wav poate fi :

- 1. trimis la difuzor cu Play Sound File.vi și
- 2. citit/vizualizat grafic array de waveform (conținutul)

cu Sound File Read Simple.vi

Obs: dt=0,000045sec

22100eş/sec = 1 dt x rata[Hz] =1

* Sound File Read Simple.vi → citește din fișier wav, (Nu de la microfon)

Citește întregul fișier .wav specificat prin <u>calea</u> la fișier sau numai primele n esantioane.

*returnează:

data= datele într-un tablou de forme de undă

5. Aplicație: Simulate a Telephone.vi :

> calculeaza o pereche de tonuri (inalt, jos) pentru tasta apăsată și generează un sunet corespunzător pentru validare și recunoașterea sonoră a tastei.

- aplicația ramâne în buclă while până la apăsarea butonului de "stop".
- La fiecare iterație registrul de transfer este inițializat cu STRUCTURA de constante logice 4x3 False,
- Dacă <u>se apasă o tastă</u> în PFrontal numai acel câmp al structurii va avea valoarea "True"
- *Cluster To Array* transformă structura "keys" (câmpuri logice) întrun șir=TABLOU **1D** de tip logic,
- Search 1D Array returnează numărul de ordine a tastei apăsate (T=true) în șirul 1D logic de taste (toate valorile sunt F mai puțin una care este T) exemplu tastezi 7 => index 6
- Impărțirea cu rest determină coloana (R=0,1,2) și linia (IQ=0,1,2,3) tastei apăsate;

Ex: tasta 7 (poziția indice 6) =>

$6:3 \Rightarrow R (coloana)=0, IQ (linia)=2$

Un Index Array.vi extrage valoarea frecvenței din:

constanta Tablou frecvențe înalte (high tone)

- Alt Index Array.vi extrage altă valoare de frecvență din:

constanta Tablou frecvențe joase (low tone)

- Se generează folosind două funcții Sine Wave.vi:
- *două sinusoide (tonuri de frecvențe diferite)

*amplitudinea sinusoidelor este între 0 și 127 fiind dată de controlul/slide "volume"

*fiecare sinusoidă gener. 1000 eșantioane

*sinusoidele se însumează + offset de 128 și conversie la U8 => sunet pt. SO Wave

- Snd Write Waveform.vi trimite/generează la difuzor sunetul specific tastei.

Semnalul trimis la SO Wave.vi la apăsarea tastei 2

# of samples = 1000, numărul de eșantioane din semnalul Sine Wave (implicit 128), amplitude = implicit =1.0, Aici comandată de intrarea "volume", f este frecvența Sinusului în unități normalizate cycles/sample

(implicit 1cycle/128 samples sau 0.0078125 cycles/sample).

Dacă frecventa = $1/10 \Rightarrow 10$ samples/ciclu => 12.8 perioade daca samples=128.

Varianta #2: gen. sunetului cu Sound Output Configure.vi, SO Write.vi, SO Stop.vi ** SO Config.vi se poate apela înafata ciclului While, ** se adaugă SO Clear.vi la ieșire din ciclul While.

Varianta #2:

II. Utilizare Placa Arduino MEGA 2560 din Labview

1. Descriere Arduino MEGA 2560

placă cu microcontroler construit pe baza procesorului **ATmega2560**. * 8-bit RISC single-chip microcontrollers.

- are 54 pini digital input/output,

din care **15 pot fi folosiți ca ieșiri PWM** (pulse width modulation):

pinii: 2 - 13 (pinii 0 și 1 sunt pentru tx și rx)

+pinii 44, 45, 46 sunt deasemenea pini output 8-bit PWM comandați

(cu funcția analogWrite())

- 16 analog inputs A0,..., A15,

- 4 UARTs (hardware serial ports),

- un cristal oscillator (clock speed) la 16 MHz,
- un conector USB $\rightarrow$ permite conectare la calculator prin cablu USB
- a power jack $\rightarrow$ permite alimentare de la un adaptor AC to DC sau de la baterie
- un buton de reset.
- LED Built-in : pinul 13 (L)
- Mega 2560 board este compatiblă cu Uno și altele.
- 5 pini Ground sau masă (GND)

2. Arduino Intrări/Ieșiri semnale digitale și analogice

Plăcile Arduino prezintă intrări și ieșiri pentru semnal digital și numai intrări pentru semnal analogic. Semnalul **analogic** poate lua orice valoare într-un interval. Semnalul **digital** poate avea numai două valori: HIGH și LOW.

Arduino are convertor analog $\rightarrow$ digital ADC (built-in) pentru a măsura semnale analogice deci pentru a converti semnalul analogic în valori digitale. Pentru aceasta se folosește funcția Arduino IDE: **analogRead**(pin) sau funcția Labview: **Analog Read Pin.vi**. Aceste funcții convertesc valoarea de tensiune generată de senzor disponibilă la pinul analogic (între valorile 0 și 5V sau 0 și 3.3 volți în funcție de placa Arduino) în valoare digitală întreagă între 0 și 1023. Deci convertorul este pe 10biți (2^10=1024). Rezoluția de citire a semnalului analogic este 5 V/ 1024 units => 0.0049 volts (4.9 mV) per unit.

Pentru plăcile cu procesor ATmega (UNO, Nano, Mini, Mega), o citire din semnal analogic se face în 100 microsecunde (0.0001 s) astfel rata de citire este de maxim 10,000 Eşantioane/secundă.

Plăcile arduino nu au convertor Digital→Analog DAC dar pot parțial suplini neajunsul prin semnal PWM (pulse-width modulate) care este un semnal digital dreptunghiular de o anumită frecvență (490Hz, 500Hz, 980 etc., în funcție de placă). Astfel este folosită funcția **analogWrite**(pin, value) unde: **pin** =numărul pinului folosit pentru ieșirea semnalului PWM iar **value** este un număr proporțional cu **duty cycle** a semnalului dreptunghiular (pentru value = 0 se generează semnal LOW tot timpul ; pentru value = 255, semnalul generat este HIGH tot

timpul. Labview folosește din paleta Arduino funcția PWM Write Pin.vi în mod similar. Arduino Uno: pinii PWM sunt: 2,...,7.

Arduino Mega pinii PWM sunt: 2,...,13 și 44,45, 46.

Programare an1, MTR+Mec, Prof. Iulian Lupea, UTCluj

3. Interfața LABVIEW cu ARDUINO toolkit

1. Se lansează

Tools/VI Package Manager

Window Help Find LabVIEW Add-ons...

2. Se instalează Labview Interface for Arduino toolkit LIFA din Tools/VI Package Manager prin download de pe www.ni.com

3. Se observă/instalează toolkit Arduino

Aplicația #1. Comandă LED încorporat de pe placa Arduino

LEDul este ataşat la pinul digital 13

for Arduino.

1. Se lansează Arduino IDE (instalarea se face prin download de pe www.arduico.cc)

💿 LIFA_Base | Arduino 1.8.5

2. Se conectează Arduino Mega 2560 prin USB la laptop.

3. Din mediul Arduino se încarcă fișierul LIFA Base. C:\Program Files\National Instruments\LabVIEW Instruments\...\vi.lib\LabVIEW Interface for Arduino\Firmware\LIFA Base 💿 LIFA_Base | Arduino 1.8.10

		File Edit Sketch Tools Help	File Edit S	ketch Tools Help
4.Alege placa: Tools\Boa	ard			
\Arduino/ Genuino Mega	a or Mega	LIFA_Base AFMotor.cpp AFMotor.h Acce	St Open an Ard	uino sketch
2560.	e	** LVFA_Firmware - Provides Basic Arduin	 Look in 	LIFA_Base
Alege Portul: de exemplu	1 COM5		ecent Places	Desktop
(COM1, COM2 sunt deja a	locate pentru ha	rd serial)		Loranes L Computer
 5.Click Upload buton pe Se observă ledurile R Arduino IDE răspund firmware este cu succes î 	ntru încărcare X și TX de pe e cu Done Up l n mediul Ardu	firmware în Arduino. placă blinking după care loading dacă încărcarea ino.	Desktop Libraries	Window 7 (C) Program Fles (x86) Atational Instruments Labivers 2018 Labiver 2018 Labiver Wilk Interface for Arduino Fmmware LIFA_Base
- Din acest moment	To also I late			
se poate folosi		-		
Arduino Mega 2560 cu	Port	-	Serial p	orts
LabVIEW Interface	Get Board Info		COM5 (	(Arduino/Genuino Mega or Mega 2560)

6. Se construiește aplicația Labview PF+Diagrama folosind paleta Arduino din Labview. 7. Se rulează aplicația Labview; se aprinde/stinge LED pe placă prin Control Boolean de pe PF.

Init.vi $\rightarrow$ inițializează legătura cu placa Arduino aflată sub interfața Labview interface with Arduino.

Set Digital Pin Mode.vi setează pinul specificat din plaja D0-D13 pentru input sau output.

Digital Write Pin.vi $\rightarrow$ scrie valoarea specificată prin intrarea Value, la pinul indicat din plaja D0-D13. În prealabil pinul trebuie setat pe *output* cu funcția Set Digital Pin Mode.

error in -

2. Citire semnal analogic - potențiometru (EU_Analog Read Pin Example.vi)

Programare an1, MTR+Mec, Prof. Iulian Lupea, UTCluj

Potențiometrul se conectează astfel:

1. Picior mijloc la un pin din plaja 0..5 din grupul de pini **ANALOG IN** (fir albastru),

2. Pin lateral potențiometru la masă **GRD** fir negru,

3. Pin de la celălalt capăt/lateral potențiometru se conectează la **pin 5V** (Arduino).

Rotind știft potențiometru se modifică tensiunea citită de pe potențiometru.

3. Generare un ton cu funcția Tone.vi din Arduino/ Low level/ Tone.vi

Generează un TON

 Se conectează placa Mega prin USB la Laptop.
 Se selectează Board Type: Mega; VISA resource: COM5; USB/Serial
 Se conectează Buzzer cu fir roşu la pin digital 8 sau
 sau 22 sau 45 (Pin PWM

sau nu) și cu fir negru la GND (lângă Aref).4. Aplicația generează un ton la frecvența impusă în PF de durată 0.2sec.

Generates a square wave with the specified frequency and 50% duty cycle. Use this VI with frequency equal to 0 to stop the signal generation on the specified pin. This command can only be used on one pin at a time and signal generation must be stopped on one pin before it can be started on another.

3.2.Aplicația generează un ton la frecvența impusă în PF de durată 1sec, ciclic. Este folosit KEPO KPR-G3010-6250 Piezo Transducer 1.3kHz 35mm din figură conectat la GND digital cu fir negru și la pin digital 40 (sau altul) cu fir roșu.

Programare an1, MTR+Mec, Prof. Iulian Lupea, UTCluj

3.3. Varianta cu frecvențe comandate _EU_Arduino_Tone.vi

Completați aplicația cu selector Enum.

Selectați 'Vioara': se aud repetitiv cele 4 note asociate corzilor viorii.

Selectați 'O frecventă': se aude 1000Hz

Selectați 'Octave': se aud sunete care își dublează frecvența pornind de la 125Hz până la 8000Hz inclusiv.

4. Citire 2 sau mai mulți senzori:

1.Senzor lumina brick SEN-LUM-03

- sesizează nivelul de iluminare al mediului. Valoarea iluminării variază liniar intre 0 si 1023. Senzorul <u>nu este calibrat</u> deci nu se citește o mărime corespunzătoare unei unități de măsură.

Pinul de semnal (OUT) se conectează la un **pin analogic** al placii Arduino; Pinul de alimentare (VCC) se conectează la pinul 5V al placii Arduino;

Pinul de masa (GND) $\rightarrow$ la pinul GND al placii Arduino

2.Senzor umiditate brick SEN-VRM-08

- sesizează nivelul de umiditate al mediului. Intr-o camera obisnuită, valoarea citita pe portul analogic variaza intre 900 (mediu saturat cu vapori de apa) si 300 (foarte uscat).

Programare an1, MTR+Mec, Prof. Iulian Lupea, UTCluj

Pinul de semnal OUT (stanga) se conecteaza la un pin analogic al Arduino

Fecare senzor prezintă 3 pini: VCC, GND și OUT. Se folosește un **mini breadboard** (mBB) pentru conectarea senzorilor. Cinci (5) intrări (orificii) așezate pe o linie sunt conectate între ele electric. Sunt astfel 17 linii pe o parte și 17 linii de cealaltă parte a canalului de răcire a mBB.

O linie se conectează la sursa de 5 volți V5 a plăcii (zona POWER). La această linie se conectează pinii VCC (central) a celor doi senzori.

O altă linie se conectează la un GND placă (zona Power). De pe aceeași linie se conectează cei doi senzori cu pinii GND (marginal).

Pinii de semnal OUT a senzorilor se conectează la Portul analogic indice 0 și indice 1 a plăcii Arduino zona ANALOG IN.

Se citesc în aceeași buclă pinii OUT a doi senzori cel de Umiditate și unul de Lumină.

5. Control Sens și Turație MOTOR DC cu IC motor driver tip L293D

Programare an1, MTR+Mec, Prof. Iulian Lupea, UTCluj

Arduino pinul 5 conectat la L293D pinul ENA1 prin PWM comanda viteza variabila tensiune variabila din control DIAL Arduino pinii 8,9 conectati la L293D pinii 2 , 7 = input1 si input2 pentru control sens rotatie

Pinii 12, 13 (latura fără motor) se pot deconecta de la GND-ul placii, fără a perturba funcționarea motorului.

Sens1 rotație motor: led1=On, led2=Off Sens2 rotație motor: led1=Off, led2=On Motor oprit: ambele leduri pe Off Reglaj turație: pin digital PWM, variație Duty cycle $0 \leftrightarrow 255$

ENA 1 -0		• 16	VCC1
IN1 2-0	100	• 15	IN4
OUT1 3 0	151	0 —14	OUT4
GND 4 -0	l õ l	0 —13	GND
GMD 5	1 27 1	• 12	GND
<mark>OUT2</mark> 6 — 🛈	l Č.	•—11	OUT3
IN2 7 — O	Same 1	• 10	IN3
VCC2 8 0	12	0 —9	ENB

Conectare <u>Arduino MEGA și L293D</u>: pinii 8, 9 la IN1(2) respectiv IN2(7); pinul 45 la ENA1 (reglaj turație). Pinul GND Arduino (Power) la pinii 4, 5 (GND L293D). Pinul 5V Arduino (Power) la VCC1 (16) (pentru alimentare L293D) și de asemenea la VCC2 (8) L293D pentru alimentare motor.

Conectare L293D și Motor: Pinii OUT1 (3), OUT2(6) la bornele motorului de curent continuu.